

ព្រឹត្តិបត្រសុខភាពមន្ទីរពេទ្យ កាល់ម៉ែត

Calmette's Newsletter N° 07

ខែ កក្កដា ២០១៨ - កញ្ញា ២០១៨

ព្រឹត្តិបត្រលេខ ៧

រៀបចំដោយ

គណៈកម្មការទស្សនាវដ្តីនៃមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត

ខ្ញុំ ត្រូវ ធ្វើ អ្វី ខ្លះ ខ្លះ

ខែ កក្កដា ២០១៨ - កញ្ញា ២០១៨ ទស្សនាវដ្តីលេខ ៧

1
សិក្ខាសាលាពិភាក្សារួមគ្នារវាង ធម្មនុញ្ញ និង កម្ពុជានៅមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែក នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា!

2
គ្រូបណ្តុះបណ្តាលស្តីពី "ការត្រួតពិនិត្យ និងបង្ការការចម្លងរោគក្នុងមន្ទីរពេទ្យ (Infection Prevention control)"

3
ម្តាយក្តៅខ្លួនក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ អាចប៉ះពាល់ដល់ទារកឬទេ ?

4
អត្ថប្រយោជន៍ នៃការចតរាស់កំហាប់ឆ្អឹង (Bone Densitometry) !

5
តើអ្នកធ្លាប់បានដឹងអំពីជំងឺជំងឺសរសៃប្រសាទបញ្ហាស្លឹកនៅនឹងឆ្អឹងកងខ្នងដែរ ឬទេ ?

6
ជំងឺចាប់បានម្តុំជាជំងឺដែលអាចព្យាបាលបាន !

7
តើស្ត្រីមានផ្ទៃពោះជាមធ្យមក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានក្រោយរៀបការ ? និង តើគួរស្វាមីភរិយាបាននៅ ត្រូវរង់ចាំរយៈពេលប៉ុន្មានក្នុងការចង់មានផ្ទៃពោះ ?

8
ស្ថានភាព ធូលី ៣ខែ ក្រោយបាក់ឆ្អឹងក !

9
សំណួរចម្លើយ Quiz ទាក់ទងនឹងសុខភាព

សិក្ខាសាលាពិភាក្សារួមគ្នារវាង **ជប៉ុន** និង **កម្ពុជា** លើកដំបូង ពេញលេញ កាលបរិច្ឆេទ
 នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា!

ផ្ដើមចេញអំពីទស្សនកិច្ចកម្រិតថ្នាក់ដឹកនាំមន្ទីរពេទ្យនាឆ្នាំ ២០១៦ នៅប្រទេសជប៉ុន អំពីវិស័យអភិវឌ្ឍន៍មន្ទីរពេទ្យ និង ជាពិសេសកិច្ចការរៀបចំ និងដំណើរការផ្នែកសង្គ្រោះបន្ទាន់ បឋមមុនមកដល់មន្ទីរពេទ្យនិងក្នុងមន្ទីរពេទ្យ ក៏ដូចជាជំនាញ ថែទាំផ្សេងៗក្នុងមន្ទីរពេទ្យ សិក្ខាសាលា ពិភាក្សារួមគ្នាមួយថ្មី ទៀតត្រូវបានរៀបចំឡើងនៅថ្ងៃសុក្រ ៣ រោច ខែជេស្ឋ ឆ្នាំច សំរឹទ្ធស័ក ព.ស ២៥៦២ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី ០១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ នៅ មន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត នៃ ព្រះរាជាណាចក្រ កម្ពុជា ដោយមាន ការចូលរួមធ្វើបទ បង្ហាញអំពីអ្នកជំនាញ ការផ្នែកមន្ទីរពេទ្យ មកពីប្រទេសជប៉ុន ក្នុងគោលបំណង ចែករំលែកបទពិសោធន៍ចំណេះដឹងថ្មីៗ ក្នុងជំនាញបច្ចេកទេស សង្គ្រោះបន្ទាន់ និង បទពិសោធន៍ អំពីការគ្រប់គ្រងស្ថានភាព ជំងឺមុនមកដល់ មន្ទីរពេទ្យនិងក្នុងមន្ទីរពេទ្យ ព្រមទាំង ចំណេះដឹងបទពិសោធន៍អំពីការរៀបចំបញ្ជូនអ្នកជំងឺ ពីកន្លែង មួយទៅកន្លែងមួយ ក្នុងស្ថានភាពសមស្រប និងដោយសុវត្ថិភាព ខ្ពស់បំផុត។

បន្ថែមពីជំនាញខាងលើ បទពិសោធន៍ និងចំណេះដឹង ផ្សេងៗលើជំនាញ និងបច្ចេកទេសផ្នែកផ្សារសរីរាង្គ ជំនាញ ថែទាំអ្នកជំងឺវ័យជរា ក៏ជាប្រធានបទសំខាន់ដែលបានលើក មកបង្ហាញ និងពិភាក្សាផងដែរ។ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសវេជ្ជសាស្ត្រនៃប្រទេសទាំង ពីរ ក៏ផ្ដោតជាអាទិភាពសំខាន់លើវិស័យ បណ្តុះបណ្តាល ធនធានមនុស្សកម្រិតអ្នកជំនាញកម្រិតខ្ពស់ដែលតម្រូវឱ្យ មានការផ្លាស់ប្តូរគ្នាទៅវិញទៅមក តាមទស្សនៈកិច្ចសិក្សា នៅប្រទេសជប៉ុន និងកម្ពុជា។

វគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពី
**“ការត្រួតពិនិត្យ និងបង្ការ
 ការចម្លងរោគក្នុងមន្ទីរពេទ្យ
 (Infection Prevention control)”**

នាថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ១រោច ខែ បឋមសាធ ឆ្នាំច សំរឹទ្ធិស័ក ព.ស. ២៥៦២ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី ២៨ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ មន្ទីរពេទ្យកាលីម៉ែត បានរៀបចំ វគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពី “ការត្រួតពិនិត្យ និងបង្ការការចម្លងរោគក្នុងមន្ទីរពេទ្យ” ដែលប្រព្រឹត្តទៅមានរយៈពេល ២ថ្ងៃ។ គោលបំណងនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះ គឺបង្កើនចំណេះដឹងការបង្ការការចម្លង រោគនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យ ដល់បុគ្គលិក ជា គិលានុបដ្ឋាក-យិកា ឆ្លប ដែលទើបចូលបម្រើការងារ ថែទាំ លើចំណុចសំខាន់ៗ មាន៖

- ១- អនាម័យដៃ
- ២- ការបង្ការ ប្រភពនៃមេរោគ និងការត្រួតពិនិត្យ ការបង្ការការចម្លងរោគ
- ៣- ការសម្លាប់មេរោគ ស្តេរីលសម្ភារៈ
- ៤- ការបង្ការ និងថែទាំ ពេលមុត ឬខ្នាតប្រឡាក់ឈាម

ម្តាយក្តៅខ្លួនក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ អាចប៉ះពាល់ដល់ទារក

ឬទេ ?

ក្តៅខ្លួនក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ គឺជាការកើនឡើងកម្តៅខ្លួន លើស ឬស្មើ ៣៧.៤ អង្សាសេ។

១) មូលហេតុ៖

កត្តាដែលនាំឱ្យមានការកើនឡើងកំដៅក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ មានបីប្រភេទគឺ៖

ក. មូលហេតុមិនសូវធ្ងន់ធ្ងរ៖

- រលាកត្រចៀក
- រលាកបំពង់ក
- រលាកទងសួត
- គ្នាសាយធំ

ខ. មូលហេតុធ្ងន់ធ្ងរ៖

- ការរលាកតម្រងនោម
- ការរលាក ប្រដាប់បន្តពូជ
- ការរលាកស្រោមទឹកភ្លោះ
- ស្លូថ, Toxoplasmosis, cytomegalovirus, herpes, វិលាវិស្វតិ
- ស្រឡាវែន រលាកធ្មើមប្រភេទ B ,C, រលេង, listeriosis , ជំងឺអេដស៍។

គ. មូលហេតុធ្ងន់ធ្ងរដែលតម្រូវឱ្យមានការកាត់បន្ថានមានដូចជា៖

- រលាកខ្លួនពោះវៀន
- រលាកចង់ទឹកប្រមាត់

២) ហេតុសញ្ញា៖

អាការៈដែលអាចកើតមានឡើងគួបផ្សំជាមួយការកើនឡើងនៃកំដៅមាន៖

ក. សញ្ញានៃការពិបាកបត់ដើងតូចមានដូចជា៖

- ពិបាកនោម
- នោមមិនអស់
- នោមក្រហាយ
- ឈឺចង្កេះ
- នោមមានឈាម

ខ. សញ្ញាផ្នែកប្រដាប់រំលាយអាហារ៖

- រាករូស
- ក្អក ចង្ហោរ
- ចុកពោះ

គ. សញ្ញាផ្លូវដង្ហើម៖

- ក្អក
- ហត់
- ពិបាកដកដង្ហើម
- ចប់ដើមទ្រូង

ឃ. សញ្ញានៃប្រដាប់បន្តពូជ៖

- ធ្លាក់សខ្លាំង មានក្លិនស្អុយ
- ការធ្លាក់ឈាម
- ការហូរខ្ទុះ

*បញ្ជាក់៖ ចំពោះការបង្កោតដោយប៉ារ៉ាស៊ីត វីរុស ឬបាក់តេរីមួយចំនួនធំ គឺមិនបណ្តាលឱ្យមានសញ្ញាអ្វីទាំងអស់ ដូច្នេះទាមទារឱ្យស្ត្រីមានផ្ទៃពោះទាំងអស់ត្រូវមកពិនិត្យផ្ទៃពោះ និងធ្វើតេស្តឈាមរកមេរោគមួយចំនួន ឱ្យបានទៀងទាត់ និងទាន់ពេលវេលា។

៣) កត្តាប្រឈម

ហានិភ័យដែលអាចកើតមានឡើង បណ្តាលមកពីគ្រុនក្តៅក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះមានដូចជា៖

- អាចបណ្តាលឱ្យរលាកកូន
- កូនកើតមិនគ្រប់ខែ
- ទារកស្លាប់ក្នុងពោះ
- ជំងឺដែលអាចកើតមានលើទារកដែលបណ្តាលមកពីការឆ្លងរោគពីម្តាយទៅ កូន។

៤) វិធីការពារ និងព្យាបាល៖

- ត្រូវនៅឱ្យឆ្ងាយពីសត្វឆ្ការ ឬសត្វអាចបង្កោតមួយចំនួនទៀត
- មិនត្រូវបរិភោគ សាច់នៅ ឬបន្លែនៅ ដែលលាងសម្អាតមិនបានស្អាតល្អ
- មិនត្រូវបរិភោគ អាហារផ្តាប់ ឬអាហាររក្សាក្នុងទូរទឹកកករយៈពេលយូរព្រោះវាមានផ្ទុកនូវប៉ារ៉ាស៊ីតមួយចំនួន
- ត្រូវនៅឱ្យឆ្ងាយពីក្មេង ឬកុមារដែលកើតអុតស្វាយ ឬស្លូចព្រោះបណ្តាលឱ្យឆ្លងបាន
- ត្រូវមកពិនិត្យផ្ទៃពោះ និងពិនិត្យឈាមដើម្បីស្វែងរកមេរោគមួយចំនួនដែលអាចបង្កហានិភ័យដល់ទារកក្នុងផ្ទៃ

មិនត្រូវបរិភោគសាច់នៅ ដែលលាងសម្អាតមិនបានស្អាតល្អ

មិនត្រូវបរិភោគបន្លែនៅ ដែលលាងសម្អាតមិនបានស្អាតល្អ

ប្រសិនបើមានអាការៈក្តៅខ្លួន កំដៅលើស ឬស្មើ ៣៧.៤ អង្សាសេ ត្រូវមកជួបពិគ្រោះជាមួយវេជ្ជបណ្ឌិតជំនាញនៃមន្ទីរពេទ្យកាលីម៉ែតជាបន្ទាន់ ដើម្បីស្វែងរកមូលហេតុ និងទទួលបានការព្យាបាលឱ្យបានទាន់ពេលវេលា ជៀសវាងការបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់ម្តាយ និងទារកក្នុងផ្ទៃ។

“សុភមង្គលក្នុងគ្រួសារបានដោយសារ គ្មានការចម្លងមេរោគចំពោះម្តាយ និងកូន”

អត្ថប្រយោជន៍ នៃការថតវាស់កំហាប់ឆ្អឹង (Bone Densitometry)!

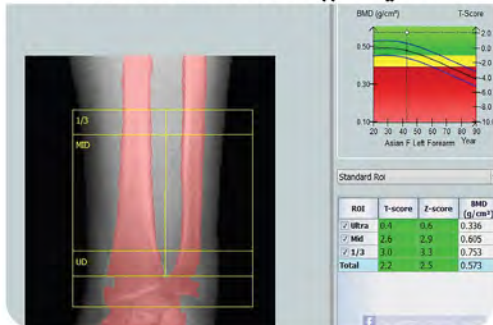
- ១) អាចវិភាគដឹងពី កំហាប់ឆ្អឹងជា ៣កម្រិត៖ ឆ្អឹងធម្មតា ឆ្អឹងខ្សោយ(Osteopenia) និងឆ្អឹងពុក (Osteoporosis) ។
- ២) ជំងឺឆ្អឹងខ្សោយ និងឆ្អឹងពុក ជាជំងឺដែលអាចការពារ និងព្យាបាលបាន ជាពិសេសបើរកឃើញនៅដំណាក់កាលដំបូងៗ ។
- ៣) អាចឱ្យយើង វាយតម្លៃហានិភ័យ នៃការបាក់ឆ្អឹង (Fracture risk) ដែល អនុញ្ញាតឱ្យគ្រូពេទ្យធ្វើការព្យាបាលនិងបង្ការជាមុន។
- ៤) ថតដើម្បីតាមដានវាយតម្លៃប្រសិទ្ធភាពនៃការព្យាបាល ប្រកបដោយ សុក្រឹតភាពខ្ពស់។
- ៥) ជាការថតសាមញ្ញ ប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ រហ័ស និង មានសុវត្ថិភាពបំផុត។

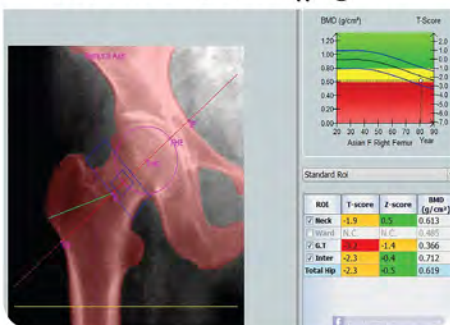
សូមអញ្ជើញមកថតពិនិត្យសុខភាពឆ្អឹងរបស់លោកអ្នកនៅមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត។

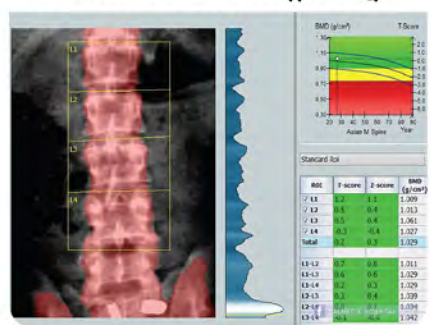
ការថតវិភាគកំហាប់លើឆ្អឹងកំភួនដៃ

ការថតវិភាគកំហាប់លើឆ្អឹងត្រគាក

ការថតវិភាគកំហាប់លើឆ្អឹងកងក្នុង

តើអ្នកធ្លាប់បានដឹងអំពីជំងឺជុំសរសៃ ប្រសាទបញ្ហាស្ថិតនៅនឹងឆ្អឹងកងខ្នង ដែរ ឬទេ ?

ជាជំងឺដែលកើតចេញពីស្រោមនៃសរសៃបញ្ជា (Neurinome Rachidien) ដែល
ជាទូទៅវាជាជុំសាច់ស្លូត និងរីកលូតលាស់យឺតៗ

ក) រោគសញ្ញា៖

- ឈឺចាប់ដៃ ជើង
- ស្លឹកដៃ ជើង
- ទន់ដៃ ជើង
- មិនអាចបញ្ជាបើករបន្ទាបបង់បាន
- លក្ខណៈពិសេសមួយទៀតនោះ គឺការឈឺចាប់កាន់តែខ្លាំងនៅពេលយប់

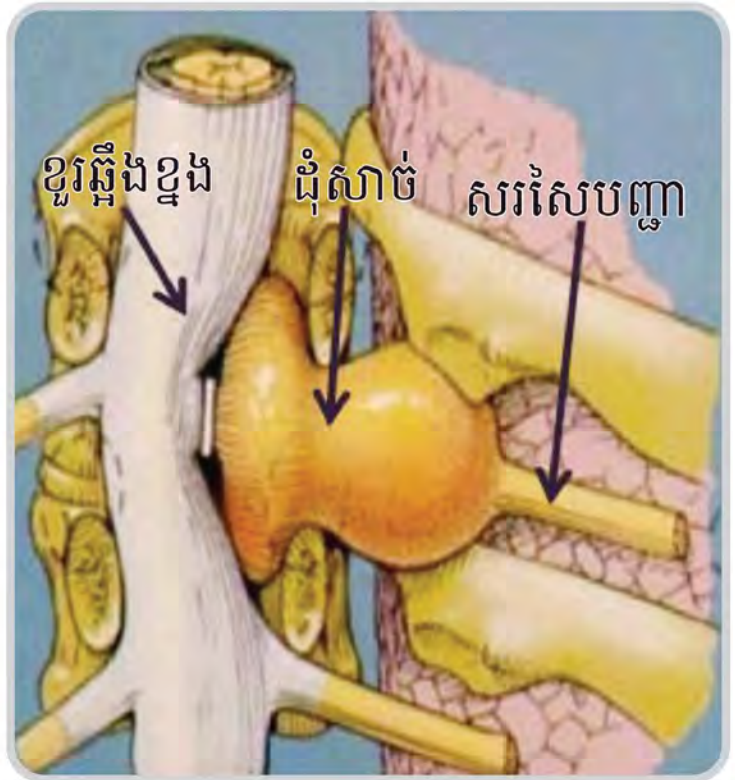
ខ) ការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ៖

ដើម្បីដឹងច្បាស់ពីរោគវិនិច្ឆ័យករណីនេះ
ត្រូវពិនិត្យដោយផ្ទាល់ទៅលើអ្នកជំងឺតាមរយៈគ្រូពេទ្យជំនាញ
អមដោយការចតស្ថាន់ន័រ និងការចតដោយអ៊ិម វ៉ាយ (IRM)។

គ) ការវិវត្តន៍៖

ការរីកធំឡើងបន្តិចម្តងៗរបស់ជុំសាច់ ដោយស្វែងឡើងដោយការឈឺចុកចាប់
ស្លឹក និងអាចឈានទៅរកពិការភាពអស់មួយជីវិត។

ឃ) ការព្យាបាល៖

មានតែវិធីវះកាត់យកចេញទេ ដែលជាជំងឺស៊ីលីប្រូតូសូមសម្រាប់ការព្យាបាលជំងឺ
ជុំសរសៃប្រសាទបញ្ហា។

« ប្រសិនបើលោកអ្នកមានបញ្ហាដែលទាក់ទងទៅនឹងការរៀបខួរឆ្អឹងខ្នង និង
សរសៃ ប្រសាទបញ្ហា សូមមេត្តាប្រញាប់មកពិគ្រោះជាមួយក្រុមសាស្ត្រាចារ្យ
វេជ្ជបណ្ឌិតឯកទេស នៃមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត ដើម្បីទទួលបាននូវរោគវិនិច្ឆ័យ
និងវិធីសាស្ត្រព្យាបាល ទាន់ពេលវេលា និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។»

ផ្ទៀងផ្ទាត់ចម្លើយ **សំណួរចម្លើយ Quiz?**
ទាក់ទងនឹងសុខភាព

Q1: ១   Q3: ២
Q2: ១   Q4: ៣ & ៤

ទំព័រ ០៧

ជំងឺថប់បារម្ភគឺជាជំងឺដែលអាច ព្យាបាលបាន!

១) អ្វីជាជំងឺថប់បារម្ភ ?

ពាក្យថា “ថប់បារម្ភ” មានន័យថាមានអារម្មណ៍ឥតច្បាប់ ព្រួយបារម្ភ ឬភ័យខ្លាច។ អាការៈថប់បារម្ភអាចស្តែងចេញដូចជាឧស្សាហ៍ញ្ញរទ្រូង ញ្ញ័រដៃ អួលដើមក បែកញើស ទន់ដៃទន់ជើង អស់កម្លាំង តឹងក្បាល តឹងកញ្ជឹងក ចុករោយសាច់ដុំ ស្លូតមាត់ ចេះតែចង់បត់ជើង មានអារម្មណ៍មិនស្រួលក្នុងខ្លួន ខ្លាចថាគាំងបេះដូង ខ្លាចទៅជាឆ្លុត ជាដើម។ ជំងឺថប់បារម្ភជាចម្រុះនៃជំងឺជាច្រើនដូចជា ជំងឺស្រីត ជំងឺអាក្រក់ហ្វូហ្វៀ ជំងឺថប់បារម្ភសង្គម និងជំងឺថប់បារម្ភទូទៅជាដើម។

២) ការវិវត្ត និង ផលវិបាក

ជំងឺថប់បារម្ភច្រើនមានលក្ខណៈវិវិច បើមិនព្យាបាល គឺវាអាចនៅបន្តដល់រាប់ឆ្នាំ ឬ សឹងមួយជីវិតក៏មាន ដែលវាខានជាខ្លាំងដល់កិច្ចការប្រចាំថ្ងៃ ហើយក្នុងករណីខ្លះ អ្នកជំងឺអាចទៅជាឧស្សាហ៍ធ្វើទុក្ខក្នុងខ្លួន ទៅជាអស់សង្ឃឹមលែងចង់រស់ ឬទៅប្រើប្រាស់ថ្នាំងងុយគេង ស្រា និងគ្រឿងញៀន ដែលនាំឲ្យកាន់តែប៉ះពាល់ដល់សុខភាពថែមទៀត។

៣) ការព្យាបាល

យ៉ាងណាក៏ដោយ

ជំងឺថប់បារម្ភអាចព្យាបាលជាសះស្បើយដោយប្រើប្រាស់ឱសថ និងការព្យាបាលចិត្តសាស្ត្រពីសំណាក់គ្រូពេទ្យឯកទេស។

សូមចងចាំថា ការមានជំងឺថប់បារម្ភ មិនមែនបានន័យថាអ្នកទន់ខ្សោយ មិនចេះគ្រប់គ្រងចិត្តខ្លួនឯង ឬចរិតមានបញ្ហានោះទេ ។ វាជាជំងឺដែលគេឧស្សាហ៍ជួបប្រទះ ដូចគ្នានឹងជំងឺលើសឈាម ទឹកនោមផ្អែម ឬរលាកសន្លាក់ដែរ។ អ្វីដែលល្អ គឺមានការព្យាបាលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់ជំងឺថប់បារម្ភ ។

«ប្រសិនបើលោក លោកស្រី សង្ស័យថា លោក លោកស្រី ឬមនុស្សដែលលោក លោកស្រីស្គាល់ មានជំងឺថប់បារម្ភ សូមអញ្ជើញមកទទួលការពិគ្រោះ និងព្យាបាលដោយក្រុមវេជ្ជបណ្ឌិតឯកទេសនៅមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត។»

«ប្រសិនបើលោក លោកស្រី សង្ស័យថា លោក លោកស្រី ឬមនុស្សដែលលោក លោកស្រីស្គាល់ មានជំងឺថប់បារម្ភ សូមអញ្ជើញមកទទួលការពិគ្រោះ និងព្យាបាលដោយក្រុមវេជ្ជបណ្ឌិតឯកទេសនៅមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត។»

តើស្ត្រីមានផ្ទៃពោះជាមធ្យមក្នុងរយៈពេល ប៉ុន្មានក្រោយរៀបការ? និង តើគូស្វាមី ភរិយាជាទូទៅ ត្រូវរង់ចាំរយៈពេលប៉ុន្មាន ក្នុងការចង់មានផ្ទៃពោះ?

ស្ត្រីម្នាក់ៗតែងតែមានលក្ខណៈដូចៗគ្នា កត្តាជាច្រើនអាចបណ្តាលឱ្យមាន បម្រែបម្រួលអរមូន និងសរីរាង្គរបស់ ស្ត្រី ដូចជាកត្តាផ្លូវកាយនិងផ្លូវចិត្តជាកត្តា បង្កើនរយៈពេលនៃការមានផ្ទៃពោះ។ ជាទូទៅគូស្វាមីភរិយាត្រូវរង់ចាំ នឹង ចំណាយពេលជាមធ្យម៧ខែក្នុងមួយឆ្នាំ ដើម្បីទទួលបានលទ្ធផលវិជ្ជមាន" ពេលវេលាដែលត្រូវការដើម្បីមានគភ៌"។

ពេលវេលានេះប្រែប្រួលពីស្ត្រីម្នាក់ទៅស្ត្រីម្នាក់ទៀត យោងតាមសក្តានុពលនៃ ការមានកូនរបស់គាត់។ រយៈពេលជាមធ្យមដើម្បីមានផ្ទៃពោះគឺរវាង៣និង៦ ខែ សម្រាប់គូស្វាមីភរិយាក្មេង ហើយបង្កើនទៅតាមអាយុ។ និយាយរួមរយៈពេលជា មធ្យមដើម្បីមានផ្ទៃពោះ គឺអាស្រ័យលើកត្តារាងកាយ។

- ក) ការពន្យារកំណើតនិងការមានផ្ទៃពោះ ៖ រឿងដំបូងដែលស្ត្រីម្នាក់គិតចង់បង្កើតកូន គឺជាការបញ្ឈប់រាល់វិធានការពន្យារ កំណើត។ នៅពេលដែលប្រើថ្នាំផ្តាសំបូរវដ្តរដូវធម្មជាតិ ស្ត្រីម្នាក់នោះនឹងត្រូវ ការពេលវេលា ដើម្បីទទួលបានវដ្តធម្មតាវិញ ហើយកុំបារម្ភប្រសិនបើអ្នកមិន មានផ្ទៃពោះជាលើកដំបូង។
- ខ) អាយុមានឥទ្ធិពលលើពេលវេលាជាមធ្យមដែលវាត្រូវការ ពេលមានផ្ទៃពោះ នៅពេលអាយុកាលរបស់ស្ត្រីកើនឡើង ស្ត្រីមិនសូវមានកូនទេ ពោលគឺរយៈ ពេលមធ្យមក្នុងការមានផ្ទៃពោះ។

គ) រយៈពេលជាមធ្យមដើម្បីមានផ្ទៃពោះរបស់គូស្វាមីភរិយា ៣០ឆ្នាំមុនពេលអាយុ ៣០ឆ្នាំលទ្ធភាពនៃការមានផ្ទៃពោះគឺ២៥%ក្នុងមួយវដ្តជាមធ្យម ហើយ ៨៥% នៃគូស្វាមីភរិយា មានផ្ទៃពោះក្នុងឆ្នាំដំបូង និង៩០% បន្ទាប់ពី ពីរឆ្នាំ។ រយៈពេលជាមធ្យមដើម្បីមានផ្ទៃពោះក្នុងរវាង ៣ និង ៦ ខែសម្រាប់ គូស្វាមីភរិយា វ័យក្មេង។ ស្ត្រីអាយុ ៣០ឆ្នាំមានអត្រាជាមធ្យម ៧៥% ដែលមាន កូនក្នុង អំឡុងពេល ១២ ខែក្រោយការបញ្ឈប់ការពន្យារកំណើតរបស់នាង។

ឃ) ស្ត្រីបន្ទាប់ពី ៣០ឆ្នាំស្ត្រីចាប់ពីអាយុ៤០ឆ្នាំ ឱកាសនៃការមានផ្ទៃពោះក្នុង មួយវដ្តធ្លាក់ចុះដល់៦%។ ការធ្លាក់ចុះនៃលទ្ធភាពនៃការមានផ្ទៃពោះអាចកើន ឡើងបន្ទាប់ពីអាយុ៣៦ឆ្នាំ ហើយស្ត្រីអាយុ៤០ឆ្នាំ មានឱកាសជាមធ្យម៤៤% ក្នុងការមានកូន ក្នុងកំឡុង ពេល ១២ខែនៃការបញ្ឈប់ការពន្យារកំណើតរបស់ នាង។

គូស្វាមីភរិយាទាំងអស់តែងតែប្រាថ្នាចង់បានកូនជាការដូរអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដើម្បី បង្កើនប្រសិទ្ធភាពពេលវេលាជាមធ្យម ដើម្បីមានផ្ទៃពោះដំបូង ស្ត្រីត្រូវ មាន សុខភាពល្អទាំងផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្ត។ ស្ត្រីត្រូវថែរក្សាសុខភាពខ្លួនឯង ឱ្យល្អ ហើយត្រូវចាំថាកូននោះជាការដូរនៃសេចក្តីស្រឡាញ់របស់នាង។

ជម្រាបថា មន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែតមានសេវា ពិនិត្យ និងពិគ្រោះលើវិបត្តិអត់ កូនជាមួយនិងក្រុមគ្រូពេទ្យជំនាញឯកទេសសម្ភក និងរោគស្ត្រី។

**មន្ទីរពេទ្យ
កាល់ម៉ែត
HOPE
Calm**

UNDERSTANDING TYPE 2 DIABETES

UNDERSTANDING /

ស្ថានភាព ផ្លូវ ៣ខែ ក្រោយបាក់ឆ្អឹងក!

ប្អូនស្រីផ្លូវ អាយុ២៥ឆ្នាំ ជាស្រ្តីមេម៉ាយដែលមានកូនប្រុសអាយុ៤ឆ្នាំ កើតក្នុងគ្រួសារកសិករ នៅខេត្តស្វាយរៀង បានទទួលគ្រោះថ្នាក់ក្រឡាប់ថយន្តពេលកំពុងធ្វើដំណើរទៅធ្វើការរោងចក្រនៅក្រុងបាវិត ក្នុងអំឡុង ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦។

ក្រោយពីគ្រោះថ្នាក់ភ្លាមៗ ផ្លូវមានអារម្មណ៍ ឈឺកញ្ជឹងកខ្លាំង ស្លឹកដៃ ស្លឹកជើង កម្រើកស្ទើរតែមិនរួច។ ប្អូនស្រីត្រូវបានរថយន្តសង្គ្រោះបន្ទាន់ដឹកមកមន្ទីរពេទ្យខេត្តស្វាយរៀង និងបានបញ្ជូនបន្តមកមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែតនៅថ្ងៃដដែល។ មកដល់មន្ទីរពេទ្យផ្នែកសង្គ្រោះបន្ទាន់ ដោយមានរណបកនៅជាប់នឹងក ផ្លូវនៅមានស្មារតីធម្មតា។ ក្រោយពីការពិនិត្យយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ពីសំណាក់ក្រុមគ្រូពេទ្យមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត ឃើញថាការកម្រើកទាំងដៃ និងជើងរបស់ផ្លូវមានកម្រិតខ្សោយ។ ការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យដោយការថតស្ថានឆ្អឹងកងក ឃើញថាគាត់ភ្លាត់ឆ្អឹងកងកទី៤ និងទី៥។ ការវះកាត់ឆ្អឹងក ដើម្បីសង្គ្រោះជីវិតត្រូវបានធ្វើជាបន្ទាន់ក្រោយការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យរួចរាល់។ ក្រោយការវះកាត់ សភាពរបស់ប្អូនស្រីវិវត្តទៅរកភាពប្រក្រតីយ៉ាងឆាប់រហ័ស ពោលគឺគាត់អាចដើរទៅផ្ទះវិញដោយខ្លួនឯង បន្ទាប់ពីវះកាត់បាន១៥ថ្ងៃ។ រយៈពេល៣ខែក្រោយការវះកាត់ ផ្លូវអាចទៅធ្វើការកប្រាក់ដើម្បីចិញ្ចឹមជីវិត និងកូនប្រុសជាទីស្រឡាញ់របស់គាត់វិញជាធម្មតា។

ប្អូនស្រី ផ្លូវ មានទឹកចិត្តរំភើបក្រៃលែង និងសូមអរគុណ វេជ្ជបណ្ឌិតជំនាញក៏ដូចជាមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត ដែលមានបច្ចេកទេសជំនាញ និងសម្ភារៈទំនើបគ្រប់គ្រាន់ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ក្នុងការជួយសង្គ្រោះជីវិតផ្លូវ ឲ្យវិលមករកសភាពធម្មតា និងអាចប្រកបដីវិភាពប្រក្រតីវិញបានយ៉ាងឆាប់រហ័ស។

សំណួរចម្លើយ Quiz

ទាក់ទងនឹងសុខភាព

Q1. តើមួយណាដែលមិនមែនជាអាគសញ្ញាជំងឺពុកឆ្អឹង

១. បាក់ឆ្អឹងក្រោយពីរងគ្រោះថ្នាក់ស្រាល
២. ឈឺឆ្អឹងកងចង្កេះ
៣. ឈឺក្បាល

Q2. តើការលើកឡើងខាងក្រោមនេះពិត ឬមិនពិត?
 អ្នកជំងឺទឹកនោមផ្អែមប្រភេទទីពីរប្រឈមមុខខ្ពស់នឹងជំងឺសរសៃឈាមបេះដូងជាងមនុស្សទូទៅ!

១. ពិត
២. មិនពិត

Q3. ជាទូទៅស្ត្រីដែលមានផ្ទៃពោះគ្រប់ខែ គឺត្រូវធ្វើការសម្រាលបុត្រនៅគភី ដែលមានអាយុចន្លោះពី៖

១. ៣៥ ទៅ ៣៧សប្តាហ៍
២. ៣៧ ទៅ ៤០សប្តាហ៍
៣. ៤១សប្តាហ៍ឡើងទៅ

Q4. តើជំងឺដំបៅក្រពះ គ្រូពេទ្យអាចធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យបានយ៉ាងដូចម្តេច?

១. មើលឈាម
២. មើលអេកូ
៣. ផ្ត្តុំខ្យល់រកមេរោគក្រពះ
៤. ឆ្លុះក្រពះ

សូមមេត្តាផ្ញើអ៊ីម៉ែលផ្តល់ចម្លើយនៅទំព័រ ៥

ឧបត្ថម្ភដោយ

dynamic+

Dexa វិភេទធាតុ

Expertise for the Promotion of Health

លេខ ៣ មហាវិថីព្រះមុនីវង្ស សង្កាត់ស្រះចក ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ
ទូរស័ព្ទលេខ: ០១១ ៤១ ៤០ ៦៥, ០៧៧ ៣៦ ១៧ ៥១, ០១៧ ៨៦ ៦៨ ៤៧
អ៊ីម៉ែល: hospital@calmette.gov.kh, វេបសាយ: www.calmette.gov.kh
ហ្វេសប៊ុក: www.facebook.com/calmette.gov.kh